

μέλι

μέλι, το, ουσ. [*<αρχ. μέλι*], το μέλι. **1.** λέγεται για κάτι που είναι πολύ γλυκό: «σου ζήτησα να ρίξεις λίγη ζάχαρη στον καφέ κι εσύ μου τον έκανες μέλι || φάγαμε ένα καρπούζι που ήταν μέλι || τα σταφύλια ήταν μέλι». (Λαϊκό τραγούδι: *στ' Αποστόλη την παράγκα στεφανώσαν έναν μάγκα, με στεφάνι από τ' αμπέλι κι ήπιαμε κρασάκι μέλι*). **2.** (ειδικά για φιλί) που προσφέρει έντονη ηδονή. (Λαϊκό τραγούδι: *αγαπάω μια τσιγγάνα λυγερόκορμη ψηλή, που 'χει αμύγδαλα τα μάτια και το μέλι στο φιλί*). **3.** λέγεται για κάτι, που μας είναι πολύ ευχάριστο και για το λόγο αυτό το επαναλαμβάνουμε πολύ συχνά: «καλά, ρε παιδάκι μου, μέλι έχει το σπίτι της και δεν ξεκολλάς από κει μέσα;». **4.** ως επιφών. **μέλι!** ή **μέλια!** λέγεται ειρωνικά, όταν βλέπουμε κάποιο ζευγάρι να φιλιέται, ιδίως σε δημόσιο χώρο. (Ακολουθούν 38 φρ.)·

- αγάλια αγάλια γίνεται η αγουρίδα μέλι, βλ. λ. [μέλι](#)·

- αν κάναν και οι μπαμπούροι μέλι, θα 'τρωγαν κι οι κατσιβέλοι, δεν είναι όλοι οι άνθρωποι ικανοί να πετυχαίνουν μεγάλα, σπουδαία πράγματα: «στη ζωή μας άλλοι είναι πλασμένοι για τα μεγάλα και θαυμαστά κι άλλοι για τ' απλά και καθημερινά, γιατί αν κάναν και οι μπαμπούροι μέλι, θα 'τρωγαν κι οι κατσιβέλοι»·

- γλυκό(ς) σαν μέλι, λέγεται για οτιδήποτε είναι πολύ γλυκό(ς): «ήπια έναν καφέ, που ήταν γλυκός σαν μέλι || το φιλί της είναι γλυκό σαν μέλι»·

- έγιναν όλα μέλι γάλα, ύστερα από περίοδο διαφωνίας ή ψυχρότητας ανάμεσα σε δυο άτομα, επήλθε συμφωνία, συμβιβασμός, ομόνοια: «αφού δόθηκαν οι απαραίτητες εξηγήσεις, έγιναν όλα μέλι γάλα». (Λαϊκό τραγούδι: *πόνα με μια στάλα δίπλα μου ξανά 'λα βάζω το κρασί βάλε το φιλί κι όλα μέλι-γάλα*)·

- είμαστε μέλι γάλα, έχουμε πολύ καλές σχέσεις: «κάποτε ήμασταν στα μαχαίρια, αλλά τώρα είμαστε μέλι γάλα»·

- είναι ακόμη στο μέλι, (ιδίως για νιόπαντρο ζευγάρι) είναι στον πρώτο καιρό του έγγαμου βίου του και δείχνει πως ζει σε πελάγη ευτυχίας, σε αντιδιαστολή με τα επόμενα χρόνια που θα αρχίσουν να παρουσιάζονται οι πρώτες δυσκολίες ή τα πρώτα προβλήματα του έγγαμου βίου: «παντρεύτηκαν πριν από λίγο καιρό και ζουν σαν πιτσουνάκια, γιατί είναι ακόμη στο μέλι. Ας περάσουν μερικά χρόνια και τα λέμε». Τις πιο πολλές φορές, λέγεται με ειρωνική διάθεση·

- είναι γλυκός σαν το μέλι και βαρύς σαν τ' αλάτι, λέγεται για άτομο που είναι γλυκομίλητο και ικανό: «είναι περιζήτητος στις παρέες αυτός ο άνθρωπος, γιατί είναι γλυκός σαν το μέλι και βαρύς σαν τ' αλάτι»·

- είναι όλα μέλι γάλα, βλ. φρ. *έγιναν όλα μέλι γάλα*·

- έχει το μέλι στο χέρι, έχει πολλά χρήματα, είναι πλούσιος: «όποιος έχει το μέλι στο χέρι κάνει ό,τι θέλει»·

- η γλώσσα του είναι μέλι, βλ. λ. [γλώσσα](#)·

- η γλώσσα του στάζει μέλι, βλ. λ. [γλώσσα](#)·

- καρύδια με το μέλι, βλ. λ. *καρύδι*·

- κιούπι με μέλι, βλ. λ. [κιούπι](#)·

- κολλώ σαν τη μύγα μέσ' στο μέλι, βλ. λ. [μύγα](#)·

- μύγα που δεν μπορείς να πιάσεις με το ξίδι, δοκίμασε με το μέλι, βλ. λ. [μύγα](#)·

- ο Γρηγόρης εγρηγόρα, κι ο Μελέτης εμελέτα, κι ο Γρηγόρης μας επήρε του Μελέτη τη γυναίκα, βλ. λ. *γυναίκα*·

- όλα πάνε μέλι γάλα, βλ. φρ. έγιναν όλα μέλι γάλα·
- όλες οι μέλισσες δεν κάνουν μέλι, βλ. λ. [μέλι](#)σσα·
- όλοι κοιτάζουν τον καβγά κι η γριά το μέλι, βλ. λ. [γριά](#)·
- όποιος αγαπά το μέλι, δε φοβάται τα μελίτσια, όποιος αγαπά τις ερωτικές απολαύσεις, δεν υπολογίζει τους κινδύνους που μπορεί να διατρέξει μέχρι τη στιγμή που θα τις γευτεί: «τα 'χει με μια παντρεμένη και το κάνουν μέσα στο ίδιο της το σπίτι, αλλά όποιος αγαπά το μέλι, δε φοβάται τα μελίτσια»· βλ. και φρ. *όποιος φοβάται την κυψέλη, δεν πρέπει να τρώει μέλι*·
- όποιος πιάνει το μέλι, γλείφει τα δάχτυλά του, όποιος έρχεται σε συχνή επαφή ιδίως με ξένα χρήματα, τότε μπαίνει στον πειρασμό και οικειοποιείται μερικά: «μην αφήνεις ξένο άνθρωπο να κάθεται στο ταμείο σου, γιατί όποιος πιάνει μέλι, γλείφει τα δάχτυλά του»·
- όποιος φοβάται την κυψέλη, δεν πρέπει να τρώει μέλι, όποιος δεν κοπιάζει, δεν αγωνίζεται στη ζωή του δεν πρέπει να έχει απολαβές, να αμείβεται: «εσύ να μην παραπονιέσαι πως περνάς δύσκολα, γιατί όλη μέρα κάθεσαι αραχτός στο καφενείο κι όποιος φοβάται την κυψέλη, δεν πρέπει να τρώει μέλι». Πρβλ. *ο μη εργαζόμενος μηδέ εσθιέτω* (Απόστολος Παύλος)·
- παστέλι με το μέλι! βλ. λ. [παστέλι](#)·
- πότε στα μέλια και πότε στα μαχαίρια, λέγεται για παντρεμένους ή για ερωτικό ζευγάρι που άλλοτε περνούν περίοδο μεγάλης αγάπης και άλλοτε ζουν σε έντονη αντιπαράθεση: «σαν όλα τα ζευγάρια έτσι κι αυτοί πότε στα μέλια και πότε στα μαχαίρια»·
- σελήνη του μέλιτος, βλ. συνηθέστ. *μήνας του μέλιτος*, λ. μήνας·
- στάζουν μέλι τα χείλη της ή τα χείλη της στάζουν μέλι, είναι πολύ φιλήδονα: «τρελαίνεσαι να τη φιλάς, γιατί τα χείλη της στάζουν μέλι». (Λαϊκό τραγούδι: *αχ, γιαχαμπίμπι αχ, γιαλελέλι αχ, τα δυο σου χείλη στάζουνε μέλι, αχ*)·
- τα κάστανα θέλουν κρασί και τα καρύδια μέλι, όλες οι περιπτώσεις δεν αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο, στην κάθε περίπτωση χρησιμοποιούμε και τα κατάλληλα μέσα: «σε κάθε δουλειά που αναλαμβάνει κάνει διαφορετικούς υπολογισμούς, γιατί τα κάστανα θέλουν κρασί και τα καρύδια μέλι»·
- τα λίγα λόγια ζάχαρη και τα καθόλου μέλι, βλ. λ. [λόγος](#)·
- τα λόγια του είναι μέλι, βλ. λ. [λόγος](#)·
- τα λόγια του στάζουν μέλι, βλ. λ. [λόγος](#)·
- τα πάμε μέλι γάλα, βλ. φρ. είμαστε μέλι γάλα·
- τα χείλη της είναι μέλι, βλ. λ. χείλι·
- ταξίδι του μέλιτος, βλ. φρ. *μήνας του μέλιτος*, λ. μήνας·
- τζάμπα ξίδι, γλυκό σαν μέλι, βλ. λ. ξίδι·
- το στόμα του είναι μέλι, βλ. λ. [στόμα](#)·
- το στόμα του στάζει μέλι, βλ. λ. [στόμα](#)·
- τον έπασα με το δάχτυλο στο μέλι, βλ. φρ. *τον έπασα με το δάχτυλο στη μαρμελάδα*, λ. μαρμελάδα·

- φάε μέλι, πιες νερό, σύρε μέλι στο καλό, δηλώνει πως οι υλικές απολαύσεις περνούν σύντομα, σε αντιδιαστολή με τις πνευματικές που διαρκούν: «ένα καλό βιβλίο δεν είναι φάε μέλι, πιες νερό, σύρε μέλι στο καλό, όπως συμβαίνει με μια ευχάριστη βραδιά στα μπουζούκια».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας